

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян” № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61,
987-55-13, факс 987-65-14, [e-mail: arch@vas.bg](mailto:arch@vas.bg)

Изх. № 162

Дата: 08.02.2022 г.

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ -
Г-Н НИКОЛА МИНЧЕВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО
БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ -
Г-Н ЛЮБОМИР КАРИМАНСКИ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме предложение за изменение и допълнение на приетия на първо гласуване законопроект за изменение на Закона за корпоративното подоходно облагане, № 47-254-01-11.

В параграф №10 се създава нова т. 4 със следния текст, като досегашната т. 4 става т. 5, а останалите точки 5-10 се преномерират съответно в т. 6-11:

I.

§ 10.

т. 4: В Закона за данъците върху доходите на физическите лица, в чл. 29, ал. 1 т. 2, се създава нова б. „г“:

б. „Г“: „доходи от упражняване на професия като адвокат.“

т. 4. 1: В т. 3 след думите „свободна професия“ се поставя запетая и се добавя текста: „с изключение на професия като адвокат,“.

II.

1. В §15. се създава нова т. 3 със следния текст:

т. 3: Параграф 10, т. 4 и т. 4.1., които влизат в сила от 1 януари 2021 г.

Приложения:

- Мотиви и аргументация;
- Оценка за въздействие.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

Д-Р ИВАЙЛО ДЕРМЕНДЖИЕВ

МОТИВИ И АРГУМЕНТАЦИЯ

1. Предлаганите промени в ЗДДФЛ предвиждат самоосигуряващите се лица, упражняващи адвокатска професия, да бъдат подкрепени в трудната социално-икономическа криза с Ковид-19 и нейните последици, като получат право на по-висок размер на нормативно признати разходи за 2021 г. и след това.

- Това е справедливо, защото от всички свободни професии в България¹, адвокатите останаха практически едни от малцината без каквато и да било подкрепа от държавата! Това е така, защото:
- Адвокатите, адвокатските сдружения и адвокатските дружества не са търговци и поради това не бяха включени в мерките за подкрепа за търговските дружества като 60/40, 80/20 и т.н.;
- За периода на *lock-down* през 2020г., когато съдилищата практически не функционираха и съдебните състави не заседаваха, адвокатите бяха лишени от дохода си от осъществяване на основната си, конституционно разписана функция по процесуално представителство;
- Не на последно място, адвокатите неправилно и несправедливо са „приравнени“ по ставка от 25% нормативно признати разходи с лицата с доходи от извънтрудови правоотношения (т.е. за последните това се явява втори доход), като същевременно са длъжни да поддържат офис и да заплащат съпровождащите разходи – наем, ток, вода, отопление и др.; да имат застраховка ГО, да заплащат на абонамент за правно-информационни системи; да заплащат на адвокатски сътрудник и т.н.

2. Тук следва да се припомни и, че до 2007 г., до когато действа отменения с ЗДДФЛ Закон за облагане доходите на физическите лица, адвокатите са в една група и със занаятчиите и ползват нормативно признати разходи от 35%, докато доходите от управление и контрол са със 10% норм. признати разходи и са в отделна група (чл. 22, ал. 1, т. 1, б „г“ на ЗОДФЛ (отм.).

Неясно защо, с приемането на ЗДДФЛ, трудът на лицата, упражняващи адвокатска професия е „приравнен“ на доходите от договори по управление и контрол и те са обединени в сегашната обща група с норм. признати разходи от 25 на сто?!

Логично и правилно е да се върне адвокатският труд в групата на авторските възнаграждения и занаятчиите, като се ползва общата ставка с тях по чл. 29, ал. 1, т. 2.

¹ За разлика от България, във Франция, Гърция, Германия и останалите страни от ЕС, а и не само, бяха предоставени месечни помощи за периодите на „затварянето“ в размер на от няколко стотин до няколко хиляди евро!

3. Всички останали лица, упражняващи свободна юридическа професия са такива, за които наемането е предвидено и се изисква по силата на закона, а това вече осигурява и гарантира заетост - например: не избирате със свободна воля дали да продадете имота си чрез нотариална сделка или не, законът го изисква; не избирате със свободна воля при продажбата си на автомобила дали да заверите нотариално договора за продажба или не, законът го налага, не можете сами да наложите запор върху банковата сметка на длъжника ви или възбрана върху имота на длъжника ви, за да извършите публична продажба и да си съберете вземанията – отивате при частен съдебен изпълнител и т.н. При адвокатската професия - липсва законово изискване да се консултирате с адвокат в текущата ви дейност, да водите преговори с участието на адвокат. Липсва изискване да сте представяван пред съда от адвокат по граждански, търговски, данъчни, административни и т.н. дела. Можете да се представявате сам, от юрисконсулта ви или дори от управителя на дружеството. Доколкото има изисквания в закона – те са в много ограничени случаи и само по специфични дела. Този факт, както и икономическата криза, породена от пандемията от COVID-19, водят до рязко снижаване на търсенето на адвокатския труд, респективно – до незаслужено, дори бедствено намаляване на доходите на заетите в професията „адвокат“ лица.

4. За останалите свободни юридически професии са приети и действат определени тарифи, които уреждат минималното им заплащане, чието съществуване не е застрашено. Към настоящия момент Тарифата за минималните адвокатски възнаграждения е оспорена с писмо от Европейската комисия, която препоръчва премахването ѝ. Последното рязко и допълнително ще рефлектира в обезценяване на адвокатския труд, който е специфичен и ще остане без каквато и да било защита. Рязкото снижаване на доходите на адвокатите в България ще доведе до пагубни последици като:

- невъзможност за поддържане на квалификацията на адвоката /закона за адвокатурата изисква всяка година текущо обучение/;

- невъзможност за обезпечаване на адвоката с публично известен офис, в който да приема клиентите си и да съхранява документацията, която е защитена като „адвокатска тайна“ /също изисквано от закона за адвокатурата/;

- невъзможност за осигуряване на средства за поддържане на професионална застраховка /с цел защита на клиентите/, за достъп до информационно-правна система /с цел пълна и своевременна информираност за промените в приложимите закони/, за адвокатски помощник, за разходи за счетоводно и данъчно отчитане на дейността им /всичките изискуеми от различни закони/, и др.);

- рязко отписване на адвокати, поради невъзможност да заплащат разходите за дейността си, което ще намали разполагаемите квалифицирани кадри и то най-вече в градовете извън София. Това ще задълбочи още повече

териториалното разделение в страната и затрудняване на инвестиционния процес и текущата работа на инвеститорите и българските фирми в страната. От общо вписаните адвокати в България ок. 8000 души са вписани в адвокатските колегии в страната /извън София/. А пътуването на адвокати от София до другите населени места ще оскъпи услугата на клиента;

- отлив на млади колеги от професията и отлив от вписването на нови колеги за адвокати. Лишаването на българските граждани и предприятия и на чуждестранните инвеститори от квалифицирана адвокатска правна помощ ще наруши изискванията на Конституцията за осигуряване на условия за изграждане и поддържане на правова държава и за справедлив процес за защита на правата.

- не на последно място, следва да се съобрази факта, че до настоящия момент, българската държава не е приела нито една мярка за подпомагане на тази професия в условията на пандемията от COVID-19. От една страна спря работата на адвокатите поради спиране работата на държавни агенции и съдилища, фирми и физически лица, от друга страна, адвокатите трябваше да посрещнат за своя сметка всички разходи по поддържане на кантори, плащане на вноски за социално и здравно осигуряване, осигуряване на дезинфекционни и профилактични текстове и средства – всичко единствено и само за своя сметка.

5. В този смисъл, предложението ни за включването на адвокатите в т.2, на ал.1 от чл.29 ЗДДФЛ е продиктувано и от правния факт, **че плащанията за адвокатския продукт (жалба, защита, консултация, спогодба или друг конкретен правен документ) във висока степен се родее с авторските възнаграждения**, доколкото всеки конкретен казус има уникален/специфичен характер, а изработката на защитна стратегия от адвоката изисква ползването на неговата индивидуална експертиза и специализиран професионален опит, които са напълно индивидуални и принадлежат на съответния адвокат. На всички е известно, че избора на адвоката е „intuito personae“ /с оглед личността му/. Следователно – налице са белези на автор и на авторско право върху адвокатския продукт, предвид което няма пречка за облагането на професията „Адвокат“ при условията на нормативно признати разходи от 40 на сто, както това е предвидено при възнагражденията за авторски труд.

6. Предлагането изравняване на ставката за нормативно признати разходи по ЗДДФЛ на 40% с доходите от упражняване на занаят, авторски възнаграждения, и др. считаме за справедливо, тъй като при адвокатите разходите за дейността дори са в по-голям размер от цитираните дейности, които понастоящем ползват ставка 40%. Това личи от следната проста сметка на база общ доход, генериран от всички ок. 10000 адвокати, работещи самостоятелно, в размер на 200млн. лв. годишно или около 1600 лв. месечно (в таблицата не са включени разходи по ангажиране и на адвокатски сътрудник).

Реални месечни разходи	25% норм. признати	40% норм. признати
Наем офис – 400лв. Ток, вода, отопление – 250лв. Консумативи – хартия, тонер, амортизации техника – 150лв.;	400лв. 250лв. 150лв.	400лв. 250лв. 150лв.
Общо: 800лв.	Реални 800лв., признати – 280лв.	Реални 800лв., признати – 640лв.
Осигуровки: ок. 480лв.	480лв.	480лв.
Остатъчен доход преди данъци: 1600-1280=320лв.	320лв.	320лв.
Данък и остатъчен доход след данък:	$(1600 - (1600 * 0,25) - 480) * 10\% =$ 72лв. 248лв. остатък	$(1600 - (1600 * 0,4) * 10\% =$ 48лв. 272лв. остатък

Или, евентуалният негативен ефект за фиска би бил в рамките на до 3 млн. лв. годишно, които е напълно реалистично да се очаква да бъдат компенсирани от запазената дейност на много адвокати, които иначе биха прекратили работата си и биха потърсили компенсации за безработица.

7. Следва да се има предвид и факта, че е некоректно да се твърди, че на адвокатите е дадено право да формират дружества по Закона за адвокатурата и така да формират разходи на база финансови документи и да се облагат по ЗКПО. Това е така, защото преобладаващо адвокатите работят самостоятелно и доходите им не са толкова високи, че да могат да си позволят ангажирането и на счетоводител (плюс всички останали разходи по офис и сътрудник), който да води счетоводство, съгласно ЗСч., за да може да се ползва правото на приспадане на разходите на база финансови документи за тях.

От друга страна, предлаганите промени няма да се отразят на постъпленията в бюджета от пряк данък от адвокатските дружества /където всъщност се формират големите приходи от адвокатска дейност/, тъй като облагането за тях запазва своя общ данъчен характер и режим на облагане по ЗКПО.

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЗАКОНОПРОЕКТА

Предварителната оценка на въздействието за настоящия законопроект е положителна, тъй като се очаква да подпомогне самоосигуряващите се лица, упражняващи адвокатска професия, като най-уязвената част от малкия бизнес в тези трудни пандемични времена и новата вълна на „омикрон“.

Заинтересовани групи се явяват лицата, упражняващи самостоятелно адвокатска професия и облагани по реда на ЗДДФЛ. При тях следва по-справедливо и по-близо да се отчитат разходите за заплащане на енергоносители, наеми, консумативи и др. за канторите и офисите, в които упражняват дейността си. Това е така, защото те не могат да отчитат разходите си на база финансови документи, а са ограничени от процента „нормативно признати разходи“ – т.е. дори да имат действителни разходи значително над 25% от приходите от дейността си, те могат да приспадат не повече от 25 на сто като разход.

Допълнителни и/или извънредни разходи за бизнеса и администрацията също не се очакват, а евентуалното намаляване на приходите за фиска ще бъде в разумни граници и дори е възможно да бъде компенсирано, предвид съхраняването на дейността на много адвокати, които иначе биха били принудени да спрат дейността си и по този начин биха произтекли негативни ефекти за бюджета – нужда да се плащат обезщетения за безработица, пропуснати ползи от несъбран данък върху доходите и т.н. В този смисъл могат да се очакват редица положителни последици.

Следва да се има предвид, че само за 1г. имаме на 1000 души или близо 8% от адвокатите в страната са спрели дейността си. Също така, следва да се има в предвид приблизителният брой свободно практикуващи адвокати, които ще бъдат евентуалните ползватели, които към днешна дата са около 10 000. От общият брой на вписаните адвокати са извадени 2928 адвоката, обединени в адв. дружества. Също така, моля да имате предвид и че немък брой адвокати на практика не упражняват дейност, поради възраст или здравословни причини.

Необходимостта от тази законодателна инициатива е очевидна – най-малкото е некоректно, нормативно признатите разходи за самостоятелно практикуващите адвокати да са приравнени на тези на хората с възнаграждения по извънтрудови доходи (т. е. на лице е и друг, основен доход). Очевидно е, че за упражняване на свободна професия като адвокат е необходима поддръжката на кантора, офис или друго работно място, където да могат да бъдат посрещани и обслужвани клиенти, което влече със себе си доста сериозни

разходи, особено при нарасналите цени на енергоносителите. Докато възнаграждения по граждански договор дадено лице може да получава и за свършената от работното си място по трудов договор и/или от дома си работа.

Допълнителна административна тежест и структурни промени - няма да има.

Въздействие върху нормативната база:

Законопроектът не изисква други законодателни промени.

Вносители: